

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Jof'a si Dumineca.

Pretiul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri este 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Nr. 30.

Dumineca, 25 | 13 Aprile

1880.

Brasovu 24 / 12 Aprile.

Toema, candu credeam, că negrulor noru, ce au avut dorerea de alu constată pre orisontulu poticu internu alu Romaniei, in dilele trecute spususe, atunci se ivi unu altulu; desi mai puçinu nesu, d'er de sigur totu atâtu de periculosu. Iomu se vorbim de demissionarea magistratilor din a doua capitale a Romaniei. D-lu Stolojanu, ministrul justitiei, creduse in interesulu bunului mersu alu acesteia de a ocupa loculu de presiedinte alu tribunalului din Iasi, astfel in vacanta, printrunu magistrat din provincia, demn de altcum sub tôte raportele de acesta inalta functiune. Parcetul din Iasi inse crediindu-se vatamatu in prestigiulu seu prin acesta procedura a d-lui ministru de justitia si-a datu demissiunea in corpore, fara se considera nii magistrati, că prin unu asemenea passu, ne preceputat de ajunsu, espunu interesele justicia bilor la cele mai grave jigniri. Cu tôte, că nu ne simtimu indreptatiti a cunoscă passulu d-lorui magistrati dela Iasi, cumu amu vois'o facem, totusi, că uiii, cari afandu-ne la distantia suntem in positiune a judecă lucrurile cu mai multu sange rece, nu ne putem retine de a recunoscere, asemenea procederi sunt nesce aparintie a-le mei stari de lucruri nu tocmai senatose. Ori catusi multu le-amu regretă, ni le putem explica.

Ele nu sunt decât o consecintia cu totulu fizica a stadiului de frementare si iu al mai siela, prin care trece actualminte intregă societate romanescă! Romania se afla in acel stadiu de transitiune, prin care au suatu tôte natiunile, la cari ecuilibriul socialu - decumva ne putem astfelui exprima - este astazi stabilu. In adeveru noi suntem aplecati a cude, că in Romani'a, indata ce unu teneru in urm'a stadiilor sale a ajunsu a ocupa o positiune in o monarchia șrcare, prin acestu singuru faptu se de la momentu indreptatitu de a o ocupa pre mai inalta. Asemenei aspiratiunii ne putem totdeauna si satisfacute, isbutescu in cele mai multe casuri a produce confusuni. Asemenea acte le-amu intiege, candu ele s'ar' produce, că unu felu de protestare solemnă contr'a unei flagrante calcari a legii din partea autoritatii mai iualte, care este chiamata in prim'a linia, si are sacra dorintia de a apăra. Parcetul din Iasi inse nu s'a aflatu in decât in acesta necessitate, de vreme ce procedura d-lui ministru de justitia pare a fi pe deplinu justificata prin chiar declaratiunea in camer'a a lui G. Marzescu, deputatu alu Iasiloru, că tribunale de preste Milcovu si in deosebitu celu din Iasi n'au aplicatu intotdeauna dispositiunile legii, cumu ar' fi cerutu datori'a loru. Unu nou parnetu fiindu denumit, incidentul remane inchis. Nu ne remane, decât, se dorim, a nu-lu mai in viitoru producundu-se.

Pre lènga acestu incidentu ne mai venira din Romania sciri despre o criza ministeriala, care de astadata amenintia a luă dimensiuni mai mari, decât aceea, ce era se se intempe cu ocazia desbaterei budgetului ministeriului justitiei. Insistentia, cu care se produc aceste sciri, ne face credemu, că ea esistă in stare latenta de mai multu timpu si că astazi nu face decât se intre in domeniul faptelor positive. Unu proverbiu romanescu dice, de unde nu este focu nu se fum. Cu alte cuvinte crisia trebuie, ca este reala in momentulu, candu scriemu, deoarece „Romania“, autorisatulu organu alu partidei liberales actualminte la guvern, cauta a-o explica, că o necessitate logica a curentului, ce domină de prezent sferele politice ale Romaniei. De astadata fortuna amenintia a-se descarcă asupra d-lui Cogalniceanu, ministrul de interne. Deoarece suntem curentu cu sentimentele si opiniunile

ce s'au manifestat in sinulu majoritatilor cameralor in dilele din urma, in privint'a actualului ministeriu, trebuie se recunoscemu, că mai multi deputati si-au esprimata dorintia, că se-lu vedia modificat in sensulu unei omogeneitati mai perfecte. O asemenea dorintia, ce e dreptu, nu este ceva extraordinariu, deoarece cea d'antaiu cerintă sine qua non a unui guvern constitutional este, că acesta se fia dupa chipulu si asemenarea majoritatilor predominante in parlamentu. E justu se recunoscemu, că dorintele esprimate nu mergu pena la a cere eschiderea vre unui'a din actualii membri ai ministeriului. Ele pretindu numai o dislocare in sensulu acel'a, că d-lu Cogalniceanu se tréca la unu altu ministeriu, lasandu a veni la celu de interne unu barbatu politicu, care se possedă unu ascendentu personalu mai mare asupra partidei sale, deoarece numai unu asemenea ministru poate fi in stare a-se lupta cu nemultiamirile de totu feliulu, ce fatalmente se radică intotudea un'a contr'a lui in mesura mai mare de cătu in contr'a ori carui altu ministru, si d-lu Cogalniceanu a vediutu radicandu-se in contra-i nemultumiri numerose, nemultumiri, cari in timpulu din urma au luat unu caracteru destulu de acutu.

Miscarile si discussiunile din sinulu majoritatii au indemnătatea pre ministeriu se se gandescă seriosu la afarea mediulocelor proprii de a restabili linisteia si unitatea de actiune in sinulu parlamentului. Pentru a inlesni chiarificarea situatiunei, se dice, că cei mai tineri membri ai ministeriului dd. Lecca, Campineanu S. Stolojanu au depus demissionile loru in manile d-lui presiedinte alu consiliului, si că exemplul d-lorui a fostu urmatu si de dd. V. Boerescu si Cogalniceanu in scopulu numai, că sa inlesnesca d-lui ministru presiedinte sarcina de a completa si reconstrui in deplina libertate ministeriulu... Astfel in momentulu, candu scriemu, d-lu I. Bratianu se occupa in cea mai perfecta armonia cu colegii sei, sa formeze nouu ministeriu in sensulu justeloru dorintie, ce s'au manifestat in ambele Camere.

D-lu Tissa Kalmanu nu si-a gasit inca ministru - de comunicatiuni. Acăstă aparentia, ce e dreptu, nu este cea mai mare nenorocire a statului ungaru, in totu casulu inse este unu semnu alu timpului, este unu testimoniu invederatu despre starea de descompunere, in care se afla regimul d-lui Tisza. D-nii Paulu Ordódy si Ioanu Lónyai, cătra cari s'ar' fi adresatu d-lu Tisza pentru a primi portofoliul vacantu, au refusatu. S'a vorbitu cătuva timpu de ocuparea acestui ministeriu prin dlu Ivanka. Candidatură acestui d., n'a reusit, se dice, din cauza, că fractiunea partidului guvernamental, care jura pre numele d-lui Slavy, nu voiesce nici decât a vedea pre d-lu Ivanka ministru, si din cauza, că nouu candidat de ministru n'a voit sa primeasca conditiunile d-lui Tisza, cari cereau sa renuncie la lini'a ferata Bud'a-Pesta - Semlinu si sa primeasca junctiunea Segedin-Belgradu. De multu timpu se vorbesce si de retragerea ministrului honvedilor d. Szende. Succesorul d-sale, se dice, că va fi generalulu Hollan seu comitele supremu Ioanu Lónyai. Ceea ce cauzează mai multa balaia de capu d-lorui politici din Buda-Pest'a nu este nici decât crisia guvernamentale, ci mai multu schimbarea guvernului anglosu in urm'a nouelor alegeri. D-lorul incepu a-se teme, că venirea la guvernul liberalilor anglezi va putea prea usiora sa pericliteze alianta austro-germana, opera d-lui Andrásy, care era chiamata a-le asigură domnia pentru multu timpu.

Precandu matadorii partidei guvernamentale vedu in opera d-lui Andrásy inca singur'a scăpare a hegemoniei maghiare, organele oposițiunilor nu incetează de a striga pre tôte tonurile, că tocmai acăstă alianta amenintia de a reduce monarchia austro-ungara la o isolare completa. Ca proba invederata despre acăstă potu servi alegerile

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru scolare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se retramit.

angleze si tendintiele de apropiare ale curtiei din Berlinu de cea din Petersburg. O alianta a Austro-Ungariei — facia de Rusia este unu ce imposibilu. Germaniei — dicu aceste organe — nu-i pasa nimic'a, deoarece Austro-Ungaria va fi lasata prada pansiavismului, de orice ea in casulu celu mai reu va capeta provinciile germane din acăstă monarchia!

Scirile ce ne vinu din Cislaithan'a tōte ne spunu, că d-lu Taaffe nu se duce. „Politik“, ne spune, că tōte scirile despre retragerea unor'a din actualii ministri suntu nefundate. Actualulu ministeriu va ramane asia cum este celu puçinu pena la sfarsitulu actualei sesiuni a parlamentului. „Tagblatt“ din Prag'a ne spune dincontra, că d-lu Stresemayr va ramane numai, deoarece i va succede contelui Taaffe sa faca pre liberalii din cas'a de susu sa voteze fondulu de dispositiune refusat de camer'a deputatilor. Fractiunea aceea din partid'a nationalitatilor, care in cestiunea votarii acestui fondu a votat cu liberalii, regreta astazi acestu votu. Ea incepe a vedea, că contele Taaffe in situatiunea de astazi este singurul omu capabil de a stabili unu echilibru justu si ecuitalu intre aspiratiunile diferitelor nationalitatii, fara că unitatea statului sa fie jignita.

In Anglia alegerile, abstragandu dela cāteva locuri, potu fi considerate că ispravite. Lupta intre conservatori si liberali a fostu fōrte viua si de multe ori chiaru inversiunata. Acăstă o constata micile majoritati, ce au decis lupta in fōrte multe casuri. Acum, candu liberalii suntu stapani ai situatiunii, cestiunea dilei prin cercurile politice europene este, că cine va fi primul ministru alu nouu cabinetu Wigh, deoarece de la opinioanele acestui in materia de politica internationale va depinde in mare parte tienut'a viitorului ministeriu liberalu. Fi-va d-lu Gladstone seu amicul acestuia lordulu Granville? Deoarece traditionile constitutioanali anglezesci nu voru suferi de astadata o desmintire, putem a纺ma, că primul ministru va fi d-lu Gladstone, deoarece elu singuru este acel'a, care a silitu succulu sa-se alipescă de standardulu partidului liberalu. Alu d-sale este meritul prin urmare, lui se cuvine si prim'a onore! Politica internationale a nobilului lordu este destulu de cunoscuta.

Ea se poate resuma in a sustine tōte justele aspiratiuni ale nationalitatilor, intru cătu acestea nu voru fi jignitorie pentru interesele bine intiale ale Angliei. Numai asia ne potem explica viuile simpatii, de cari se bucura d-lu Gladstone la tōte nationalitatile de pre pensul'a balcanica. Aceste potu fi secure, ca voru afla in nobilul lordu unu aperitoriu totu atătu de eloquentu alu intereselorloru loru nationali, că si romanii in grelele situatiuni, prin cari au treceut, pena se ajunga in actual'a loru situatiune.

Bol'a principelui Gorciacovu nu pare a ingrijii pe omenei politici ai Russiei tocmai in a ceea mesura, cumu s'ar' fi potutu asteptă. Cumu cugeta acesti a despre moribundulu principie se poate vedea in o corespondinta din Petersburg a diuarului „Nat. Ztg.“ din Berlinu: In acăstă corespondinta intre altele se dice: „Mórtea principelui Gorciacovu nu va produce nici o lacuna in mersulu afacerilor marei imperiu, deoarece cei mai de aproape amici ai sei recunoscu, că elu si-a traitu trafulu deja de multu si că retragerea sa, chiaru, deoarece se intemplă de mai de multu, nu ar' fi potutu detrage nimicu din marea renume, ce si-l-a castigatu in indelungat'a cariera. Astazi elu va potu fi inlocuitu cu cea mai mare inlesnire. Se poate, dice, că aceia, cari ar' fi dorit inca de multu o deplina intiegere cu Germania, careia i stă in drumu numai betranulu cancelariu, nu l'au constrinsu a-se retrage de pe aren'a politica din consideratiuni de compatimire pentru adencile sale

betranetie. Cine va fi inse urmatoriulu d-lui Gorciacovu, astadi nu se poate spune inca cu securanta.

Alb'a Juli'a, 2 Aprile 1880.

I.

(—) (*Statulu ungaru si ampliatii romani*)*

Cei ce vinu cu poporulu romanu mai adeseori in atingere nu arareori audu din gur'a lui intrebări referitoré la cause publice, pe cari nici celu mai istetiu omu politicu nu e in stare de a-i le resolvá. Intre altele ti se pune cătu de desu intrebarea: Domnule, óre mai sunt „domni“ de român, ori toti diregatorii sunt astadi numai unguri, că si pe vremea iobagiei? Ce-o se i respundi? Déca ai voí se 'lu linistesci si i-ai dice: Sci bade, acuma nu se intréba, că órecineva unguru e ori român, caci la deregatorie toti au intr'o forma drepturi, Romanulu ar' da din capu, si nu ai poté nicidecumu se lu faci se créda, că „domniile“ acuma se imparti cu aceeasi mesura pentru romani, cu care se imparti pentru unguri. Vedi d-ta, ti-ar' dice, cu vreo 15 ani inainte de acésta erau multi deregatori de romanu. Erau pe la guvern, pe la scaunele mai 'nalte si pe la varmegii pretutindeni, éra acumu nici de sementia nu au mai remas.

Astfelui de intrebari, că cea de susu, ne facu sa cercetam mai de aprópe cestiunea aplicarei Romanilor la oficiele publice in statulu ungaru.

Scriitorulu acestoru rânduri nu se numera intre aceia, cari tienu de principiulu impartirei oficierelor publice dupa nationalitat si religiuni; nici nu pretinde, că cineva se fia aplicatu si inaintatu in oficiu numai pentru aceea, că este de nationalitate romanu. Ceea ce potemu pretinde inse cu dreptu este, că statulu insusi, candu imparte oficiele, se nu caute la nascerea si religiunea cuiva, ci se aplică si inainteze pe celu aptu, fara a cautá la cartea lui de botezu, că óre este nascutu din parinti unguri, ori din parinti de alta nationalitate??!

Si aici observamu si noi, că si badea Tóderu ori Iuonu, că statulu nu imparte oficiele publice cu mesura drépta. In specialu faptulu, că de vr' 15 ani incóce ampliatii de romanu se impuçinéza, éra inaintările pentru Romani lipsescu cu totulu, ne dovedesce, că pentru romani nu se observa cumpan'a cea drépta la numirile si inaintarile in oficiul de statu, ci dincontra vedem, ca ómenii dela cárma statului, la numirile si inaintarile in oficiele publice, că in tóte afacerile de statu, voru, că se arate, că statulu ar' fi maghiaru" si prin aceea, că aplica si inaintéza in oficie de statu, unde numai se poté, maghiari de nascere, si inlatura cu incetulu pe nemaghiari, — ori déca nu inlatura pe unii, caci din interessulu servitiului publicu nu o potu face, le inchide totusi drumulu la inaintare. Sume de esemplu ne arata, că celu puçinu fața cu noi romanii se observa unu atare principiu de statu.

Asiu poté aduce esemplu speciali pentru de a illustrá mai bine cele dise inse nu o facu, caci scopulu acestei scrisori nu este de a incriminá, ci numai de a face cunoscutu celor dela putere, că Romanii, de si sunt indelungu rabdatori, pacinici si buni cetatiani, totusi vedu si ei, ce se intempla in giurulu loru, si semtu si ei inapoiarea, ce li se face in viéti'a publica de statu. Voiu vorbí numai in generalu:

Prin diplom'a din 20 Octobre 1860 s'a stersu sistem'a absolutistica de statu si s'a redatu si tieriloru de sub corón'a S.-tului Stefanu autonomia loru. —

Provisorulu ce a urmatu in Ardealu a tienutu, la aplicarea ampliatilor la oficiele de statu, precum si la cele comitatense, órecare contu de interesele poporului si au aplicatu, cu respectu la populatiunea unoru tienuturi, ampliati, cari se scia limb'a, moravurile si se cunosc si interesele poporului. Majoritatea precumpanitória a ampliatilor a fostu aplicata si atuncia d'intre Unguri. Au fostu aplicati inse si romani in numeru indestulitoriu atatu la dicasteriele tierei, cătu si la oficiele subalterne, — atatu la oficie cardinali, cătu si la oficie secundari. Astfelui se aflá la cancelari'a publica consiliari romani, la guvernulu tierei unu vicepresedinte romanu si mai multi consiliari si secre-

*) Dàmu locu acestei corespondintie, că venite din partea unuia din cei mai moderati si pacinici cetatiani. O recomandam docebilei atentuni a diuarului „Bukuresti Hradó“, care tiene, că Romanii de dincóce de Carpati trebuie se se semtia forte fericiti.

tari romani; la tabl'a regésca in Muresiu Osiorheiu unu vice-presedinte si 6 consiliari romani, mai multi presedinti si asessori la tribunale romani, — la comitate vr'o càtiva comiti supremi si vicespani judi primari etc. romani.

Ce s'a facutu din toti acesti ampoliati dela posturile cardinali? Unde sunt ei? Dupa facerea uniunei, vedi bine, guvernulu transilvanu s'a desfintiati. Consiliarii si secretarii romani fura pensionati, cu ei impreuna si cei dela tribunalulu supremu ardeleanu, cu puçina exceptiune, aplicanduse d. e. dela guvernul unulu la ministeriulu de interne, si presedintele tribunalului supremu ardeleanu, aplicandu-se că presedinte de senatu la curia din Pest'a. Comiti supremi (föispani) romani nu mai sunt. In loculu ampliatilor romani decedati nu s'a mai numitu romani. Asia d. e. in loculu unui presedinte de sectiune romanu la curia nu s'a mai aplicatu romanu, in loculu unui vice-presedinte, si 2 consiliari decedati dela tabl'a regia din M. Osiorheiu romani nu s'a aplicatu.

Na s'a aflatu intre Romani ómeni cu cuaclificatiunea receruta, ori că principiulu de statu n'a iertatu, că in loculu unui romanu se fi denumitul era romanu? — 'Mi vine a crede, că caus'a este cea din urma, éra nu cea d'antaiu.'

La organisarea tribunalelor regesci, cu finea anului 1871, fura numiti in Ardealu patru presedinti romani si mai multi judi si subjudi. La 1875 fura pensionati trei presedinti romani si nisce judi. éra vr'o càtiva fura transpusi in Ungaria propria, la locuri, unde se nu mai audia vorbindu limb'a romanésca. Intemplatu s'a acést'a in interesulu servitiului publicu, ori pe bas'a principiului de statu alu maghiarisarii? Mi se pare, că si aici este casulu celu din urma.

In fóia oficioasa cetesce omulu mai pe fiacare di numiri in posturi de presedinti, judi, subjudi, notari etc. — si trecu ani intregi, pénă ce te impedezi si de căte unu nume romanescu la vreórecare postu subalternu. Dela 1872 presedinti de tribunalu, jude la tabl'a regia, ba nici judi la tribunale romani nu mai fura numiti. Singuru in anulu 1879 deveinu patru posturi de judi vacante la tabl'a regia in M. Osiorheiu si la nici unulu nu fù numitu vr'unu Romanu. Nu avemu dôra intre noi ómeni cuaclificati? Acésta nu o poté afirmá nimenea. Deci caus'a trebue cautata earasi in sistem'a de statu. Cetesce omulu in fóia oficioasa inaintari de ómeni tineri unguri, cari au servit, că practicanti, pe lèngha căte unu jude romanu vechiu, cel'a, la care si-a facutu inaintatulu studie practice, remane departe indereptu. Pentru ce? Omulu este apelcatu a crede, cumcà acésta se intimpla din simpla caus'a, că e romanu, ori care are nefericirea de a pórta unu u la finea numelui său. Sunt subjudi romani denumiti la 1872, caci au servit sub provisoriu si in timpulu alegerilor judiloru dela 1867—1872, că judi ordinari, cari inse devenira numai subjudi la 1872 prin denumire, si in contra caror nu se poté face nici o exceptiune nici in privint'a harniciei, cuaclificatiunei, probitati si totusi nu potu inaintá, pre candu ómeni cu multu mai tineri unguri trecu pre langa ei si se facu judi, procurori etc.

Pracs'a de tóte dilele trebui se ne aduca der' la convincerea, că Romanii sunt inapoiati in oficiele publice, si cumcà trebui, că acésta inapoiare se fia sistematica, adeca, că urmare a vreunui principiu de statu ori alu guvernamentului maghiaru.

Pensiunariile functionarilor mai inalti Romanii, preterarea loru la inaintari in sine impuçinéza numerulu ampliatilor de statu romani, — instrainéza apoi pe de alta parte si pe tinerimea romana asi alege de cariera studiulu juridicu ori si, déca si l'a alesu cineva pe acesta, acela nu intra că practicantu pe la oficiele de statu, ci se aplica la advocationa. Se poté apoi usioru esplicá, din ce causa se impuçinéza ampliatii de statu romani si se inmultiescu advocationi romani. Sa se mai mire apoi omulu de tieranii nostri, că intréba, că óre mai sunt „domni“ de romanu?*)

(Va urmá.)

Delegatiile comitetului pentru Romanii inundati, instituitu in Brasiovu, domnii Nicola e T. Ciurcă si Dr. Aurel Muresianu, dupa cumu ni se anuntia, au terminat in dilele de Marti, Mercuri si Joi, ale septemanei acesteia opera imparirei ofrandelor intre nenorocitii inundati ro-

*) Poporulu nostru intielege sub numirea de „domnu“, specialu pe diregatori publici.

mani din preajm'a Ariesiului. Pagubele ce le-su suferit locuitorii din acestu tienutu prin reversarea Ariesiului la 6 si 4 Decembre au fostu forte mari, ap'a ajungendu in multe locuri pena la coperisiale caselor.

Domnii delegati au impartit in comunele San-Mihaiu de josu si de susu, Hadareu, Agirbicu, Ariesiu-Poiana, Cristisiu intre cei mai lipsiti, dando ajutoriulu fiacarui in mana in present'a autoritatilor comunale, aprópe dôue mii florini, fiindu ajutate totodata si acele scóle, cari suferu de mare lipsa. Bucuri'a si multumirea intre locuitorii inundati dela tiermii Ariesiului este mare, ei bine-cuventá pe toti cei cu anim'a generósa, cari au diendu de nenorocirea ce i-au ajunsu s'a grabitul a contribui in favorulu loru!

Pentru Romanii inundati din Transilvania si Ungaria.

Gher'a 13 Aprile 1880.

Stimate D-le Redactoru! Subscrisulu deschidiendu list'a in Gher'a pentru contribuiri in favorulu „inundatiloru din Transilvania si Ungaria“, sum'a collectata de 38 fl. 60 cr. v. a. adeca trei dieci si optu floreni si 60 cr. am onore a Ti-o tramite cu rogarea, că se binevoiesci a o administrá onorabilului Comitetu instituitu pentru alinarea si usurarea sortiei celor inundati.

Totu-odata 'mi permitu a-Ti tramite si list'a de subă si B. roganu-Te, că se binevoiesci a dispune publicarea namelor contribuitorilor in colonele „Gazetei“, că asia se mi potu justificá inaintea acelora.

V. Cr. Borgovanu prof.

List'a A. a contribuirilor pentru inundati romani s. c. l.

Ioan Anderco, prepos. 5 fl. Stefanu Biltiu 1 fl. Mihailu Serbanu 1 fl. Demetru Coroianu 1 fl. Lazaru Hua 1 fl. Placintariu Davidu 2 fl. Vasiliu Popu 1 fl. Macavei Popu 50 cr. V. Boeriu 40 cr. Ioanu Szabó 5 fl. Gregoriu Stetiu 1 fl. Eusebiu Cartice 1 fl. Teodoru Indrescu 1 fl. Atanasiu Demianu 1 fl. Georgiu Pasca 1 fl. Babaleu 2 fl. Vasiliu Pordea 1 fl. Amiculu Familiei 2 fl. Tiu Budu 1 fl. 10 cr. V. Gr. Borgovanu 50 cr. N. N. 10 cr. Sum'a 29 fl. 60 cr.

List'a B. de contribuiri din partea clerului tineru din seminariulu gherlanu etc.

Gerasimu Domide 40 cr. Emiliu Mertiariu 40 cr. Iosifu Nemesiu 20 cr. Antoniu Precupu 25 cr. Anchedim Candale 25 cr. G. Botescu 10 cr. Issek 10 cr. Elu H. Zimbesculu 10 cr. — 10 cr. G. Birlea 10 cr. I. Dragomiru 10 cr. Emiliu Lobontiu 40 cr. Ioanu Barbulescu 35 cr. I. Honoriu 20 cr. Vasiliu I. Dredeanu 50 cr. P. Chit'a 20 cr. I. Cherebetiu 10 cr. A. Orianu 30 cr. Sim. Tanco 20 cr. Popa Grigore 20 cr. Ioane D. Neamtiu 30 cr. Mihailu Popu 30 cr. Nicolau Avramu 20 cr. Gregoriu Popu 1 fl. Ioane Macaveiu 10 cr. Ioanu Serboiu 40 cr. Petru Dobosi 20 cr. Augustinu Ossianu 50 cr. Alimpiu Popu 40 cr. Glacon 10 cr. Augustinu Lazaru 20 cr. Constantinu Luca 30 cr. Ioanu Simonu 20 cr. Petru Crestineanu 25 cr. Sum'a 9 fl.

Prin d-lu Dimitru Ionciovici au mai cursu din Terguliu Jiuului in România urmatorele ofrande dela d-nii Const. Danaricu 20 fr. I. Carstoceanu 10 fr. P. M. Caluda 10 fr. Fil. Ionescu 5 fr. Const. Dobroiu 5 fr. Const. Oprisescu 3.70 fr. Em. Cofenu 10 fr. Staicu Patrascoiu 3.70 fr. Nec. Oprisescu 2 fr. Petru Pantazaiche 1 fr. G. N. Popescu 2 fr. Nast. Gelepu 1 fl. Ion G. Sichitiu 2 fr. Gh. Dijmarescu 1 fr. Carolu Winkleru 10 fr. Zamfiru Petrescu 3.70 fr. Sum'a totală 90 fl. 10 bani.

Pénă acumă au incursu la Redactiunea „Gazetei Transilvaniei“ in totalu 2295 fl. 28 cr. franci 16,963 60 cent. si 100 mărci germane.

(Va urmá.)

Multiamita publica!

Comitetulu societatei acad. „Julia“ a junimii romane din Clusiu 'si esprima multiamita ferbinte aceloru maranimosi D-ni, cari cu ocasiunea concertului arangiatu in 19 Februarie 1880 au binevoită a contribui in favorulu fondului soc., contribuindu preste pretiulu de intrare si oferindu sume considerabile pe liste d-lor colectanti, cari primésca deosebita recunoscintia pentru zelulu aretat.

Lasamu aici se urmeze numele generosilor contribuitorilor, cifrele voru dovedí de ajunsu interesulu onor. publicu facia de intreprinderile junimii.

I. În sâră concertului au platit preste pretialu de intrare :

Dr. A. Isacu adv. 3 fl. 50 cr. D. Ales. Bohetielu capit. supr. pens. 5 fl. Elek primariulu Clusiu 10 fl. I. Merza 2 fl. Gr. Nemes 50 cr. Gr. Klebesberger 1 fl. 50 cr. B. Stanescu adv. din Aradu 5 fl. P. Podóba not. cerc. 1 fl. 50 cr. Maywald generalu 3 fl. S. Dragănu 50 cr. Dr. Jenei V. prof. univ. 3 fl. A. Popescu 50 cr. Gavriliu Popu protopopu 2 fl. A. Iulianu not. cerc. 50 cr. Daniel L. prof. gimn. 50 cr. Sabaila locot. 50 cr. Czimantory 0.1 fl. V. Porutiu 50 cr. Korbuly Bogdán 3 fl. 50 cr. I. Vladutiu 1 fl. I. Sapunescu 50 cr. Lad. Dumbrava jur. 1 fl. 50 cr. Vasiliu Almasianu adv. 1 fl. 50 cr. E. Ziegler 50 cr. Hetescu 50 cr. I. Stanu 50 cr. Dionisiu Vajda 1 fl. Bacila 50 cr. Minorics Károly 3 fl. 50 cr. I. Nestor 50 cr. Molnár Sándor adv. 1 fl. 50 cr. Bogdán I. commerc. 1 fl. 50 cr. Béres 50 cr. Horovitz 50 cr. Schiller 50 cr. Manek 50 cr. Alessandru Comanescu 3 fl. 50 cr. Duha K. 50 cr. Abraham A. 50 cr.

II. Colecte :

1) Din Dév'a, listă D-lui colectante Ales. Hossu jur.: Georgiu Nicoră preutu 1 fl. Olariu 1 fl. Hossu Longin adv. 1 fl. G. Ciacan pres. la sedria 2 fl. I. Lazarici prof. prepar. 1 fl. N. Oprea 1 fl. L. Petco 1 fl. Ales. Herbay 1 fl. G. Popu 1 fl. Sumă 10 fl. —

2) Bistriția, listă D-lui col. Ant. Georgiu asesoru orf.

Dan Lică adv. 1 fl. Gav. Manu adv. 1 fl. A. Georgiu 1 fl. Max. Lică 1 fl. And. Hanganu locot. 1 fl. Iac. Frumosu capitanu 1 fl. Doroteiu Cimbulea 1 fl. Sofroniu Iliutiu supt. locot. 1 fl. Sumă 8 fl.

3) Reghinul Săsescu, colectante D-lu P. Barbu: Gab. Siaganu 1 fl. G. Schiopulu 1 fl. 50 cr. M. Crisanu 1 fl. Patr. Barbu 2 fl. Sumă 5 fl. 50 cr.

4) Din Gelau, listă D-lui colectante Nicolai Popu pretore:

Teod. Stanu 2 fl. Vas. Hetescu 2 fl. Roseuberger Bernát 2 fl. Csákany A. 1 fl. bar. Iosika Andor 5 fl. Biderman A. 50 cr. Vas. Lucaciu 2 fl. Dr. Sigmund 1 fl. Balog Lajosné 2 fl. Beteg Márton 50 cr. Lázár István 1 fl. Szabó Károly 2 fl. Ofaly 1 fl. Auer Leop. 1 fl. Sim. Stănescu 50 cr. Ioanu Popu 1 fl. Iacobu Capusianu 50 cr. Nicolau Popu 1 fl. Sumă 26 fl.

5) Din Sabesiu, listă D-lui colectante P. Isacu, senator:

G. Anghelu 3 fl. Dobál László 1 fl. Forró Gergely 1 fl. Simeon Balomiri 2 fl. Pomp. Isacu 1 fl. Ioane Tișeu 1 fl. I. Bogita 1 fl. I. V. Barceanu 1 fl. 50 cr. I. Draganu 1 fl. I. Munteanu 1 fl. I. Piso 1 fl. I. Carperisianu 1 fl. Paraschivu 2 fl. Vict. Schneider 1 fl. Frid. Üveges 1 fl. 50 cr. M. Savu 1 fl. Ales. Draganu 1 fl. S. Roșu 1 fl. S. Savu 1 fl. E. Savu 1 fl. Sumă 25 fl.

6) Listă D-lui colectante Sim. Caianu med. în Rosia:

S. Balint 2 fl. Ioanu Vladu 1 fl. Sim. Caianu 2 fl. Hensel 1 fl. Ebergenyi Dénes 1 fl. Moldovanu 1 fl. Almasianu 1 fl. I. Jurca 3 fl. Dr. A. Balint 1 fl. Sumă 12 fl.

7) Din Tohatu ne a trămis D-lu Mihailu Fagăianu 1 fl.

8) Din Chimicul D-lu adm. prot. V. Maior 2 fl.

9) Din Gherla prin D-lu colectante V. G. R. Borgovanu prof. prep. listă urmatorie: I. Szabo 2 fl. Anderco prepos. 2 fl. Stetiu 2 fl. Huzá 2 fl. Cartice Eusebiu 1 fl. Amicul familiei 2 fl. I. Georgiu 1 fl. Vas. Popu 1 fl. Titu Budu 1 fl. Sumă 14 fl.

Din Brăsiova prin Dlu col. Iosif Popu: C. Steriu 3 fl. Diamandi Manole 3 fl. I. Gramă 1 fl. 50 cr. C. Nicolau 1 fl. 50 cr. Dr. Neagoe 2 fl. I. Petricu 1 fl. 50 cr. Ios. Baracu 2 fl. El. G. Ioanu 40 cr. Petru Nemesiu 2 fl. Bart. Baiulescu 1 fl. Ales. Baciu 1 fl. I. Popu 1 fl. 10 cr. Sumă 20 fl.

11) Din Abrudu prin Dlu G. Ivascu, listă: Ios. Filipu 1 fl. George Ivascu 50 cr. Dionis. Balossu 1 fl. Ios. Crisanu 1 fl. N. Cirlea 1 fl. 50 cr. Sumă 4 fl.

12) Din Nasaud listă Dlui Gavr. Scridonu Dr. Tanco 1 fl. Gav. Scridonu 1 fl. I. Tanco 1 fl. P. T. 50 cr. M. Popu 1 fl. Iacobu Popu 50 cr. P. Tofanu 50 cr. I. Jardă 50 cr. N. N. 1 fl. sumă 7 fl.

13) Din Sabiu listă Dlui Dem. Comisia: I. Haniá 1 fl. Dem. Comisia 1 fl. Dr. Ilar. Puscariu 1 fl. Const. Stezariu 1 fl. 50 cr. M. Lazar 1 fl. Greg. Mihaiu 1 fl. Sumă 6 fl. 50 cr.

14) Din Poiana listă Dlui N. Ciugudeanu not. com. E. Opreanu prim. com. 2 fl. N. Ciugudeanu 5 fl. D. Mogă cas. 1 fl. N. Manegutiu parochu 1 fl. E. Iosefu 1 fl. Mină Ciugudeanu 1 fl. E. Prodanu 1 fl. B. Marcu economu 50 cr. C. Serbu economu 1 fl. I. Manitiu economu 50 cr. I. Serbu parochu 1 fl. Alojzia Comunale 3 fl. Sumă 18 fl.

15) Din Beiusiu listă d-lui Lesianu, prof. gimn. Lesianu 1 fl. Ios. Romanu 2 fl. Ios. Gallu 1 fl. Vas. Popu 1 fl. Vas. Ignat 1 fl. Ambr. Cretiu 1 fl. C. Boithă 1 fl. P. Mihutiu 1 fl. Aug. Popu 1 fl. Majer Ionu 1 fl. Sumă 11 fl.

Din Desiu listă dlui Cipu conc. fin: V. Hossu jude 1 fl. A. Bogdanu 1 fl. Ios. Cipu 50 cr. P. Ancă 1 fl. G. Manu 1 fl. I. Velle 1 fl. Al. Hossu 1 fl. Sim. Popelea 1 fl. G. Popu 1 fl. Aug. Munteanu 1 fl. Stef. Galea 1 fl. P. Muresianu 50 cr. Al. Keresztes 50 cr. Sumă 11 fl. 50 cr.

17) Offenbachi. Dlu I. Danciu adm. prot. 2 fl.

18) Din Fenesiu: Dlu N. Popu adm. prot. 2 fl.

19) Din Blasius: Dr. I. Brendusianu adv. 2 fl.

20) Din Zelau: Dlu colect. G. Trifu ne a trămisu dela Dr. I. Maniu 1 fl. Vas. Popu 1 fl. Th. Nechita 1 fl. Sandru Ch. Dragomiru 1 fl. G. Trifu 1 fl. Sumă 6 fl. 50 cr.

Primăsca în urma primarii urbei Clusiu mulțamita, pe trăru că ne a dispusatu de platirea unei competintie de 20 fl.

„Comitetulu soc. Juli'a"

Diverse.

[Statute aprobate.] Ministeriul r. ung. de agricultura industria si comerciu a aprobat statutele asociatiunei macelarilor romani din Brasovu supt Nr. 5056 din 1880.

[Concertul] de eri séră alu „Reuniunei romane de cantari“ in Sibiu a reusit bine: luandu adeca in privire totalitatea prestatii-unilor musicale. Programa bogata, pote chiaru prea bogata, pe care organulu nostru a publicat-o mai inainte, s'a esecutatu intocmai fara vr'o modificare inaintea unui publicu destulu de numerosu, intre care amu potutu observă mai multi straini, iubitori si cunoscători de artă musicale. Déca este se ne specialisam incătuva parerea, ce altcumu cuprinde o recunoscintia caldurăsa pentru toti, căti au concursu cu o nobila insufletire eri séră pentru a dovedi, că Reuniunea năstrănată a statelor la inaltimaea missiune: fia-ne permisu a apesa asupra celor două duete („Cantecul paserilor“ de A. Rubinstein si „Cantecu de tómna“ de F. Mendelssohn-Bartholdy), cantate de d-na A. M. si de d-ra E. P. cu nesce glasuri sympathice, ce dovedescu totodata o buna scola; si asupra jocului abilu alu pianistei d-nei M. B. care trebuie s'o recunoscem, merita totă laud'a.

(Dupa T. R.)

[Capitala României,] a fostu deschisă in dimineață de 8 Aprilie intre salve de tunuri, apoi la amediu s'a cantatu la Metropolia unu Te Deum, pentru diu'a aniversare a nașterii M. S. R. Domnitorului si a alegerii că Domnul alu Romanilor. Au asistat la acestu Te Deum d-nii ministrii, reprezentantii puterilor straine, autoritatile civile si militari si unu numerosu publicu. Stradele capitalei erau impodobite cu stindarte tricolori, pe care le-au arborat locitorii din initiativa loru propria că espressiune a simtiemintelor de bucuria, ce incercau in acăsta insemnata di a istoriei naionale-romaneschi.

La catedrala catolica s'a cantatu asemenea Te Deum.

[Situația a caselor de economi] din diverse orasie ale Romaniei. Dupa comunicatiunile primele la Societatea „Prevedere“ din Bucuresti, in urmă apelului facutu prin publicitate de D-nu Elie Bosianu, situati'a societatilor economice la diferite date din cursulu trecutelor siese luni, este cea urmatorie:

1	Bucuresci Soc. Prev. int. 1875 cap. L.	269798.30
2	Botosani Botosani	1876 118312.88
3	Bacau Bistrită	1879 13140.42
4	Craiova M. Dudu	1878 10606.28
5	Economiă	1877 44317.56
6	Comerc.	1879 81170.—
7	Husia Economia	1875 172070.—
8	Iasi	1871 654715.99
9	Pitesti Argesiulu	1879 6245.55
10	Piatra Prevedere	1877 369783.28
11	R.-Saratu Economia	1872 215935.56
12	Slatina Oltu	1878 11624.60
13	Tecuciucu Economia	1876 131585.—
14	T.-Mag. Salvarea	1876 36179.—
15	Velcea Economia	1879 1000.—

15 Societati mutuale cu capitalu de lei 2136484.42 apartinându la 2760 associati din orasiele de mai susu.

In urmă acestoru constatari, D-nu Bosianu s'a adresatu D-lor dirigiți ai acestoru societati propuindu-le unificarea operatiunilor si participarea d-lor la primă Asociatlung romana pentru fabricarea harthiei.

(După Cur. Fin.)

[Economia.] „Assecurazion Generali“ dă că in toti anii pentru periodă incheiata a agendelor sale unu conspectu detaliat despre platile facute pentru daune elementari si pentru assecuratiuni de vieti. Din acestu conspectu se poate vedea, că „Assecurazion Generali“ au platit in anul 1879 pentru 20238 de casuri de dauna fl. 6017089.46. Din acăstă suma cade pre Ungaria si tierile adnexe 1334716.49 fl.; pre Austrii fl. 1553277.54; pre Italiă 1617917.78 fl.; pre imperiulu germanu 267358.44 fl.; pre Francia 417644.77 fl.; pre Marea Britanii 231664.87 fl.; pre Rusia 324521.39 fl. si pre celelalte state 269988.18 fl. In decursu de 49 de ani, de candu exista societatea, a platit, socotindu totă ramurile afacerilor sale pentru 399555 de casuri de dauna că despargubirea sumă de 135336752.03 fl.

[Unu concurs international de biliardu.] Se scrie din Parisu cu dată de 16 Aprile urmatorie: Eri s'a ispravitu aci in sal'a Cremona in presentă unui publicu numerosu si alesu unu interesantu concursu de biliardu intre francesulu d. Maurice Vignaux si intre americanulu d. George F. Slosson din New-York (biletele de intrare costau 20, 10 si 5 franci.) Premiul invingătorului era de 500 de franci. In decursulu concursului, care a durat 5 seri ună după altă ambii jucatori au dovedit cea mai mare исcusintă, fortia si pacientia cunoscuta pene aci in domeniul jocului de biliardu. Cele mai de capetenia conditiuni ale concursului erau: A face in decursu de 5 seri ună după altă 4000 de carambolagie in 50 de serii si celu multu 800 pre séră. Déca unulu dintre jucatori a ajuns la 800 de puncte, fara că se-si fi ispravitu cele 50 de serii, atunci juriulu essaminatoriu punea bilele in séră urmatore in aceeasi pozitie, in care se aflau la intreruperea jocului si jucatoriulu pot să se-si continue seria. Jucatoriulu care remană indeterminate concurentului seu, putea se faca pe séră si mai multu de 800 de carambolagie si adeca atâtea, pene ajungea pe concurentulu seu. Premiul a fostu castigatu de matadorulu d. Vignaux, care in séră a cincea ajunsese la cifra de 4000, pre candu d. Slosson remasese la 3110 de carambolagie. Medi'a carambolaglielor per seria a d-lui Vignaux a fostu de 80 carambolagie, pre candu aceea a d-lui Slosson a fostu numai de 61; serile cele mai mari ale invingătorului au fostu: 1531, 800, 651, 422; era ale invinsului: 1103, 349, 237 de carambolagie.

[Memorii măre.] Unu Charmidas era in stare — după cumu ne spune Plinius — se reciteză pre din afara carti intregi, după cetea numai odata. Iuliu Cesar dictă la siepte scriitori deodata. Seneca recită 200 de cuvinte, după ce le audiea numai odata si recită mai multu de 200 de versuri si de ainderate. Unu tineru corsicanu era in stare se reciteză 36,000 de cuvinte; candu o facea acestă priviea necontenită la pamentu si nu se impiedează nicio data si-le pot să rechiamă in memoria si după mai multi ani. Petru de Ravenna recită in Padu'a — indata ce-i se numea nr. corespondentoriu — totă „leges codicis“; mai departe totă predilece din postulu pasciloru, căte se tineau in Padu'a. Duchet scie pre din afara cele 24 de carti ale bibliei si in versuri de arenderulu său pre sarite; apoi era in stare se dictează nouă epistole in limbă germană, lată, italiana si francesă la uouă scriitori deodata. Acăstă era in stare să facă si unu anumitu Kastner, parochu nu de parte de Eulenburg. Aimé Paris imparteia intr'unu numerosu publicu bilete, pre care apoi le readună scrise si dupace le cetea odata, era in stare sa-le spuna cuprinsul in orice ordine să arăta cerutu. De Castilho imparteia in prezentă a curtiei spaniole tablele cu 10,000 de intrebări si cu totu atate responsuri. Elu rugă pre cei prezenți să-lu essamineze; pene la 800 de intrebări nu remanea datoriu cu responsulu la nici ună. Iosef Otto precandu jucă si acu pene sa-i se spuna unu numeru arbitrar de nume, numeri cu nouă cifre intregi sau decimali, propositiuni din diferite limbi, formule etc., pre cari apoi, după ce finiea joculu, le repetă dimpreuna cu trasaturele respective de siacu. Hermann Roth scieza sa reproducă cuvinte fara sensu de 100 de silabe

